

## ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**МУЗИЧУК Олександр Миколайович - доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, проректор Харківського національного університету внутрішніх справ**

**ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-8367-2504>**

**ЧИШКО Катерина Олександрівна - кандидат юридичних наук, доцент доцент кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ**

**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8810-7950>**

**УДК 342.95**

**DOI 10.32782/LAW.UA.2023.1.33**

У статті наголошено, що характерними особливостями діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності є відмітні риси, що постають у ході діяльності НГ України в умовах актуальних соціально-економічних, політичних, безпекових викликів, зокрема у специфічному безпековому середовищі, сформованому в умовах воєнного стану. Дане середовище, породжене, у першу чергу, новітніми безпековими викликами, також охоплює цілий комплекс трансформацій на організаційно-управлінському та інституційному рівнях, деякі з яких тільки починають закладатися, але з огляду на свою принципову важливість та стратегічний характер також були розглянуті як окремі особливості.

Зазначено, що до особливостей Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності віднесено такі, як адаптивність правоохоронної діяльності НГ України, що передбачає готовність до частих, непередбачуваних змін у характері та напрямках правоохоронної діяльності; запобіжна (попереджувальна, превентивна) діяльність НГ України як елемент правоохоронної діяльності; спрямованість на побудову довірчих відносин як особливість, що породжена панівною філософією або організаційною стратегією «soft skills policing», що втілена у вітчизняному законодавстві; нерозривний зв'язок правоохоронної діяльності НГ України зі сферою стратегічних комунікацій, що також втілює в собі

вектор на цифровізацію, діджиталізацію, що виступають основами сучасних зв'язків з громадянськістю.

Наголошено, що на основі виокремлених особливостей сформовані окремі напрямки вдосконалення діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності, зокрема розвиток інформаційної прозорості як основи довірчих відносин між НГ України та населенням у сфері правоохоронної діяльності; цифровізація та діджиталізація діяльності НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності; підвищення компетентності військовослужбовців і працівників НГ України з питань побудови інклюзивного безпекового середовища; використання програмного підходу в діяльності НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності.

Ключові слова: особливості, суб'єкт, Національна гвардія України, воєнний стан, правоохоронна діяльність, напрямки вдосконалення.

### Постановка проблеми

А. Кубаєнко, І. Охріменко, О. Крижановська зазначають, що політичні та економічні розбіжності останнього десятиліття викликали необхідність реформування різних інституцій у світі, у тому числі системи правоохоронних органів. Звідси, як зазначають дослідники, впливає проблема сучасного розуміння правоохоронної системи та її реформування в умовах цифровізації та розви-

тку інформаційного суспільства [1, с. 352]. Розглядаючи нормативно-правовий вимір досліджуваної проблематики, В. Лукашевич, М. Деєв, К. Калюга, О. Узунова, Д. Рудь наголошують на тому, що правова система України перебуває в стані реформування внаслідок становлення демократичного, соціального, правового суспільства. Зазначене зумовило необхідність переосмислення та належного реформування всіх органів державної влади, у тому числі й правоохоронних [2, с. 285]. Водночас на діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності також позначаються умови правового режиму воєнного стану, що суттєво перебудовують діяльність вітчизняних правоохоронних органів.

#### **Стан дослідження теми**

Окремим питанням особливостей діяльності вітчизняних правоохоронних органів присвячували свої наукові дослідження С. С. Алексєєв, О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, С. В. Белай, Ю. А. Ведерніков, Д. О. Горбач, В. М. Горшеньов, С. М. Гусаров, О. В. Зайчук, Д. П. Каляянов, О. Г. Комісаров, Д. М. Корнієнко, М. В. Корнієнко, О. В. Кривенко, А. М. Кучук, М. В. Лошицький, О. І. Нікітенко, Н. М. Оніщенко, П. М. Рабінович, В. Ф. Сіренко, О. В. Ткаченко, В. Д. Ткачук, В. Г. Фатхутдінов, О. С. Юнін та багато інших. Втім, незважаючи на чималу кількість наукових здобутків, вчені фактично поза своєю увагою залишили проблемні питання особливостей саме Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності.

#### **Мета і завдання дослідження**

Мета статті полягає в тому, щоб сформулювати коло особливостей Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності. Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити такі завдання: сформулювати комплексне бачення правоохоронної діяльності та її суб'єктів; детально проаналізувати особливості Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності; виокремити напрямки вдосконалення діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності, які

дозволяють розглянути вищевказані особливості з точки зору перспектив їх подальшого розвитку.

**Наукова новизна дослідження** полягає в тому, що в ньому втілене новітнє бачення особливостей діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності в умовах актуальних соціально-економічних, політичних, безпекових викликів, зокрема у специфічному безпековому середовищі, сформованому в умовах воєнного стану.

#### **Виклад основного матеріалу**

На початку нашого дослідження ми з'ясуємо сутність правоохоронної діяльності та окреслимо коло її суб'єктів. Так, Д. С. Тихонова під правоохоронною діяльністю у широкому значенні розуміє діяльність всіх державних органів та недержавних організацій щодо забезпечення дотримання прав і свобод громадян, їх реалізації, забезпечення законності та правопорядку [3, с. 224].

Водночас В. О. Іванцов зазначає, що у широкому сенсі правоохоронну діяльність провадить кожен орган держави в межах своєї компетенції. У вузькому сенсі правоохоронна діяльність – це спеціалізована діяльність із правової охорони суспільних відносин, якою займаються спеціально утворені для цього правоохоронні органи [4, с. 83].

У ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» зазначено, що правоохоронні органи – це органи прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи й установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції [5].

Ishchenko I., Buhaichuk K., Tokarchuk O., Rudoï K., Tsareva I., розглядаючи особливості та суб'єктів правоохоронної діяльності в міжнародному контексті, зазначають, що централізована модель системи внутрішньої

безпеки використовується низкою країн континентальної Європи, тому її називають континентальною моделлю. Дана модель умовно поділяється на два типи. До першого типу належать держави, які забезпечують свою внутрішню безпеку лише силами цивільної поліції: Швеція, Данія, Норвегія, Ірландія, Фінляндія. Для даних держав характерним є низький рівень злочинності, відсутність серйозних політичних і соціальних конфліктів, тому вони не потребують спеціальних формувань збройних сил. До країн другого (основного) типу централізованої моделі належать держави з постійним використанням спеціальних поліцейських формувань – жандармерії: Франція, Іспанія, Італія, Португалія, Бельгія, Голландія та Люксембург. Ці країни характеризуються не лише жорсткою централізацією діяльності своїх правоохоронних органів, а й традиційним використанням національної поліції та жандармерії [6, с. 268].

О. М. Литвинов та Є. О. Гладкова, аналізуючи сутність суб'єкта протидії злочинності як корпорації, акцентують увагу на важливості врахування складної ієрархічної структури такого суб'єкта із суперечливими інтересами, вивченні його поведінки у конкурентному середовищі й організаційно-інституційній системі державної влади, розгляді зв'язку між його специфічними інтересами та стратегіями з одного боку, і характером соціальних процесів і наслідків функціонування у державному механізмі – з іншого [7, с. 92].

Переходячи безпосередньо до діяльності Національної гвардії України (далі – НГ України), варто зазначити, що НГ України не лише бере активну участь у відсічі збройної агресії проти України, але й виконує функції у сфері правоохоронної діяльності, до яких можна віднести наступні наведені у п. 2, 3, 11 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Національну гвардію України» функції НГ України: охорона громадського порядку, забезпечення захисту й охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян; участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових за-

ходів, що створюють небезпеку для життя та здоров'я громадян; участь у припиненні масових заворушень [8].

Щодо аналізу характерних особливостей діяльності НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності зазначимо, що під останніми ми розуміємо відмітні риси, що постають у ході діяльності НГ України в умовах актуальних соціально-економічних, політичних, безпекових викликів, зокрема у специфічному безпековому середовищі, сформованому в умовах воєнного стану. Зазначимо, що дане середовище, породжене, у першу чергу, новітніми безпековими викликами, також охоплює цілий комплекс трансформацій на організаційно-управлінському та інституційному рівнях, деякі з яких тільки починають закладатися, але з огляду на свою принципову важливість та стратегічний характер також розглядаються нами як окремі особливості.

1. У ролі першої, засадничої в умовах воєнного стану особливості ми розглядаємо адаптивність правоохоронної діяльності НГ України. Так, D. Aleksandrov, I. Okhrymenko, O. Drozd розглядають адаптивність як системоутворюючий компонент, який охоплює всі складові як самої структури особистості, так і провідних сфер діяльності, а також як складну інтегративну якість, яка формується на основі особливостей психологічного профілю працівників правоохоронних органів [9, с. 35]. Дана особливість передбачає готовність до частих, непередбачуваних змін у характері та напрямках правоохоронної діяльності, що покладається на НГ України: зміна паролів, розпізнавальних знаків, території несення служби, місць дислокації, часових рамок несення служби, зон відповідальності (оперативного реагування) тощо.

2. Під другою окресленою в межах даного дослідження особливістю ми розуміємо запобіжну (попереджувальну, превентивну) діяльність НГ України як елемент правоохоронної діяльності. У специфічних умовах воєнного стану змінилися підходи як до організації, так і до методології такої діяльності, яка прямо передбачена п. 3 ст. 12 Закону України «Про Національну гвардію України» [8]. Адже перебування цивільного населення у стані постійної тривожності, усклад-

нення доступу до психологічної допомоги актуалізує необхідність втілення у діяльності правоохоронних органів, у тому числі в ході міжвідомчої взаємодії, комплексу заходів запобіжного характеру, у тому числі тематичних виставок, лекцій, тренінгів, переглядів тематичних фільмів тощо. Осмислюючи сутність даної особливості, нідерландські дослідники R. Dur, B. Vollaard проводили польовий експеримент з випадковою підгрупою з 56 місць у місті середнього розміру, де співробітники правоохоронних органів доповнили свою звичайну правоохоронну діяльність практикою розміщення яскравих попереджувальних етикеток на незаконно викинутих сміттєвих мішках. Дослідники констатують значне зменшення незаконної утилізації сміття у відповідь на такі візуальні дії [10, с. 208].

3. Спрямованість на побудову довірчих відносин як особливість, що породжена півною філософією або організаційною стратегією «community policing», що втілена у вітчизняному законодавстві, зокрема у ст. 11 Закону України «Про Національну поліцію», яка формує сутність принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства. O. Hanba, B. Hanba, O. Andrushko, M. Denysovskyi, O. Olytskyi висвітлюють проблемні питання визначення, співвідношення, взаємозв'язку та особливостей прояву довіри, довірчих відносин, правовідносин у діяльності правоохоронних органів сучасних європейських держав, зокрема співвідношення довірчих відносин і правовідносин, а також їх взаємодоповнюючого впливу [11, с. 212]. Під довірчими відносинами, що супроводжують правоохоронну діяльність НГ України, ми розуміємо такий тип відносин між військовослужбовцями та працівниками НГ України та населенням, у тому числі інститутами громадянського суспільства, що характеризуються взаємною довірою, постійною комунікацією та спільною діяльністю, що породжена спільними цінностями, на основі глибокого усвідомлення яких обидві сторони розглядають успішність діяльності партнера як невід'ємну складову власного успіху.

4. Нерозривний зв'язок правоохоронної діяльності НГ України зі сферою стратегічних комунікацій. A. Nosach, I. O. Ostapenko,

Y. O. Zhukova зазначають, що в умовах воєнного стану питання державного управління стратегічними комунікаціями набуло особливої актуальності. Держава в особі уповноважених органів та посадових осіб проводить масштабну роботу з формування надійного інформаційного простору. Ведеться робота з масового інформування населення про хід війни, протидії поширенню фейкових новин, створення надійних каналів інформування [12, с. 424]. У сфері правоохоронної діяльності НГ України стратегічні комунікації також знаходять свій розвиток у регулярних брифінгах, прес-конференціях керівництва Міністерства внутрішніх справ України, командувача НГ України, речника НГ України та інших посадових осіб, відповідальних за комунікації на рівні оперативно-територіальних об'єднань, з'єднань, військових частин, закладів вищої освіти та інших підрозділів НГ України. Дана особливість також втілює в собі вектор на цифровізацію, діджиталізацію, що виступають основами сучасних зв'язків з громадськістю.

На основі осмислених нами особливостей сформовані окремі напрямки вдосконалення діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності, які дозволяють розглянути вищевказані особливості з точки зору перспектив їх подальшого розвитку.

1. Розвиток інформаційної прозорості як основи довірчих відносин між НГ України та населенням у сфері правоохоронної діяльності. Раніше згадані нами дослідники O. M. Литвинов та Є. O. Гладкова зазначають, що необхідно законодавчо забезпечити інформаційну прозорість процесу ухвалення рішень органів влади, використання ними бюджетних коштів, серед іншого через доступ до фінансових документів державних органів із боку недержавних організацій і засобів масової інформації [7, с. 97].

2. Цифровізація та діджиталізація діяльності НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності. Даний напрямок охоплює впровадження цифрових систем для НГ України із сучасними методами обробки інформації. Так, O. B. Манжай, A. O. Потильчак у ході осмислення перспектив використання цифрових географічних про-

філів у діяльності правоохоронних органів зазначають, що правильно підготовлені географічні профілі можуть використовуватися як для попередження злочинів (посилення патрулів, орієнтування громади), так і для їх розслідування (виявлення піднаглядних осіб, які мешкають на території пошуку, пріоритетного відпрацювання осіб, які мають точки прив'язки до зони, окресленої у профілі) [13, с. 19]. Американський дослідник R. Artacost зазначає, що у відповідь на посилення іноземної рибальської діяльності поблизу узбережжя США Берегова охорона США розробила нелінійну модель програмування для патрулювання літаками правоохоронних органів. Результати моделі, як зазначають науковці, були використані для вирішення стратегічних питань визначення необхідних ресурсів, розрахунку очікуваної вартості патрулювання та формування аналітичної основи для визначення потреб у літаках [14, с. 134].

3. Підвищення компетентності військовослужбовців і працівників НГ України з питань побудови інклюзивного безпечового середовища. Н. О. Філіпська кризь призму аналізу поліцейської діяльності зазначає про досвід таких держав, як Польща, Велика Британія, Австралійська Співдружність, де саме отримання спеціальних знань і навичок поліцейськими позитивно впливає на якість їхньої взаємодії з особами з обмеженими можливостями, при чому різних нозологій [15, с. 164]. Глибоко поділяючи прогресивну позицію дослідниці, ми акцентуємо увагу на необхідності проведення окремих тренінгів, а також окремих комплексних курсів та програм, спрямованих на оволодіння військовослужбовцями та працівниками НГ України мовою жестів, навичками спілкування з особами, які мають ментальні розлади, а також з іншими категоріями осіб, спілкування та взаємодія з якими ускладнюється через наявні у них особливості стану здоров'я.

4. Використання програмного підходу в діяльності НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності. Так, О. О. Хань наголошує на можливості і доцільності імплементації ідей алгоритмізації та програмування в інші сфери правоохоронної діяльності по-

ряд із слідчою [16, с. 176]. Даний напрямок охоплює наукове осмислення питання тактики правоохоронної діяльності НГ України, тактичних завдань, тактичних прийомів, у тому числі ефективної міжвідомчої взаємодії у ході забезпечення публічної безпеки і порядку.

### **Висновки**

Підсумовуючи викладене, можна зазначити, що характерними особливостями діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності є відмітні риси, що постають у ході діяльності НГ України в умовах актуальних соціально-економічних, політичних, безпекових викликів, зокрема у специфічному безпековому середовищі, сформованому в умовах воєнного стану. Дане середовище, породжене, у першу чергу, новітніми безпековими викликами, також охоплює цілий комплекс трансформацій на організаційно-управлінському та інституційному рівнях, деякі з яких тільки починають закладатися, але з огляду на свою принципову важливість та стратегічний характер також були розглянуті як окремі особливості.

До особливостей НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності віднесено адаптивність правоохоронної діяльності НГ України, що передбачає готовність до частих, непередбачуваних змін у характері та напрямках правоохоронної діяльності; запобіжна (попереджувальна, превентивна) діяльність НГ України як елемент правоохоронної діяльності; спрямованість на побудову довірчих відносин як особливість, яка породжена панівною філософією або організаційною стратегією «community policing», що втілена у вітчизняному законодавстві; нерозривний зв'язок правоохоронної діяльності НГ України зі сферою стратегічних комунікацій.

На основі виокремлених особливостей сформовані окремі напрямки вдосконалення діяльності Національної гвардії України як суб'єкта правоохоронної діяльності, зокрема розвиток інформаційної прозорості як основи довірчих відносин між НГ України та населенням у сфері

правоохоронної діяльності; цифровізація та діджиталізація діяльності НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності; підвищення компетентності військовослужбовців і працівників НГ України з питань побудови інклюзивного безпечного середовища; використання програмного підходу в діяльності НГ України як суб'єкта правоохоронної діяльності.

### Література

1. Kubaienko A., Okhrimenko I., Kryzhanovska O. Modernization of the law enforcement system at the current stage of digital transformation. *Journal of Law and Political Sciences*. 2022. Vol. 35. Iss. 4. Pp. 352-366.
2. Lukashevych V., Deev M., Kaliuga K., Uzunova O., Rud D. Modern law enforcement agencies of Ukraine: reform problems and development prospects. *Journal of Law and Political Sciences*. 2021. Vol. 29. Iss. 4. Pp. 285-306.
3. Тихонова Д. С. Поняття «правоохоронна діяльність» і функції правоохоронної діяльності. *Проблеми сучасної поліцейстики: тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 квітня 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, ф-т № 6, каф. правоох. діяльності та поліцейстики, наук. парк «Наука та безпека»*. Харків, 2022. С. 224-225.
4. Іванцов В. О. Актуальні проблеми окреслення переліку правоохоронних органів України: теоретико-правові засади та значення для правозастосовної практики (на прикладі органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій). *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3. С. 83-89. DOI: 10.31733/2078-3566-2020-3-83-89.
5. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.93 № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text> (дата звернення: 12.03.2023).
6. Ishchenko I., Buhachuk K., Tokarchuk O., Rudoi K., Tsareva I. European experience of preventive activities performed by law enforcement agencies: administrative aspect and theoretical-legal aspect. *Cuestiones politicas*. 2022. № 40 (75). Pp. 263-273. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.17>.
7. Литвинов О. М., Гладкова Є. О. Суб'єкти протидії злочинності як правоохоронні корпорації. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2019. № 1 (20). С. 90-98.
8. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> (дата звернення: 12.03.2023).
9. Aleksandrov D., Okhrimenko I., Drozd O. Psychological adaptation of Ukrainian National Police officers for law enforcement activities. *Science and Education*. 2017. Iss. 11. Pp. 35-45.
9. Dur R., Vollaard B. Salience of law enforcement: A field experiment. *Journal of Environmental Economics and Management*. 2019. Vol. 93. Pp. 208-220.
10. Hanba O., Hanba B., Andrushko O., Denysovskyi M., Olytskyi O. Trust, trust relations, legal relations: Correlation, interrelation and manifestation in the work of law enforcement agencies of modern European States. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11. Iss. 58. Pp. 212-221.
11. Nosach A., Ostapenko I.O., Zhukova Y.O. Public administration of strategic communications: rethinking the issue in the context of the armed conflict. *Lex humana*. 2022. № 14 (2). Pp. 412-426.
12. Манжай О. В., Потильчак А. О. Особливості географічного профілювання у правоохоронних органах. *Право і безпека*. 2020. № 3 (78). С. 13-21. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2020.3.01>.
13. Armacost R. A 0-1 Nonlinear-programming model for coast guard fisheries Law-Enforcement Aircraft Patrols. *European Journal of Operational Research*. 1992. Vol. 56. Iss. 2. Pp. 134-145.
14. Філіпська Н. О. Роль правоохоронних органів у розбудові інклюзивного суспільства: зарубіжний досвід. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. № 45. С. 161-165.
15. Хань О.О. Перспективи використання програмного підходу в діяльності правоохоронних органів України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2019. № 4 (87). С. 170-178.

**PECULIARITIES OF THE NATIONAL  
GUARD OF UKRAINE AS A LAW  
ENFORCEMENT ENTITY**

*The article emphasizes that the characteristic features of the activity of the National Security Service of Ukraine as a subject of law enforcement activities are the distinctive features that appear in the course of the activity of the National Security Service of Ukraine in the conditions of current socio-economic, political, security challenges, in particular, in the specific security environment formed in the conditions of martial law. This environment, created primarily by the latest security challenges, also encompasses a whole complex of transformations at the organizational, managerial and institutional levels, some of which are just beginning to be established, but given their fundamental importance and strategic nature, they were also considered as separate features.*

*It is noted that the peculiarities of the National Security Agency of Ukraine as a subject of law enforcement activities include the adaptability of law enforcement activities of the National Security Agency of Ukraine, which implies readiness for frequent, unpredictable changes in the nature and directions of law enforcement activities; precautionary (preventive, preventive) activity of the National Security Service of Ukraine as an element of law*

*enforcement activity; focus on building trust relations as a feature generated by the prevailing philosophy or organizational strategy of «community policing» embodied in domestic legislation; the inextricable connection between the law enforcement activities of the National Security Service of Ukraine and the sphere of strategic communications, which also embodies the vector for digitization, digitization, which are the basis of modern relations with the public.*

*It was emphasized that on the basis of the identified features, separate directions for improving the activity of the National Guard of Ukraine as a subject of law enforcement activity were formed, in particular, the development of information transparency as the basis of trust relations between the National Guard of Ukraine and the population in the field of law enforcement activity; digitization and digitization of the activities of the National Security Service of Ukraine as a subject of law enforcement; increasing the competence of servicemen and employees of the National Security Service of Ukraine on issues of building an inclusive security environment; the use of a programmatic approach in the activities of the NG of Ukraine as a subject of law enforcement activities.*

**Key words:** features, subject, National Guard of Ukraine, martial law, law enforcement activity, areas of improvement.